

Nr 109.

Av herr **Åkerberg**, om lagstiftning rörande blindhetsersättning.

År 1922 avgåvo blindvårdssakkunniga betänkande med utredning och förslag angående vården av blinda. Däri ingick även ett förslag till lag om blindhetsersättning. Enligt detta lagförslag skulle blindhetsersättning utgå för mindre arbetsföra blinda (undantagandes bl. a. sådana, som hade olycksfallsersättning) med belopp, motsvarande vad som å de olika orterna kan anses utgöra existensminimum för blind person, vilket är beräknat växla mellan 550 och 800 kronor. Dock skulle ersättningen minska med hälften av understödstagarens egen inkomst.

Sedan detta förslag blivit framlagt, har nu snart 7 år förflutit utan att någon proposition i ärendet blivit förelagd riksdagen. På grund härav inlämnades i slutet av år 1926 till ecklesiastikdepartementet en framställning i frågan från De Blindas riksförbund, och förslidet år ingavs en petition, undertecknad av mellan ett- till tvåtusen blinda i vårt land. Däri hänvisades till det danska, den 25 februari 1914 stadfästa lagförslaget, där det heter: »Syftet bör vara, att den blinde genom det allmännas understöd skall kunna få ett så stort tillägg till sin egen arbetsinkomst, att nödigt livsuppehälle tillförsäkras honom; för dem, som äro oförmögna till arbete, bör understödet tilltagas rundligt.» Enligt blindvårdssakkunnigas ovannämnda förslag skulle emellertid alla de, vilka icke genom sitt eget arbete förmå förtjäna ett visst minimum (växlande mellan 140 kronor inom billigaste och 200 kronor inom dyraste ortgruppen) bli uteslutna från blindhetsersättningen. Detta beklaga de blinda på det högsta, emedan för varje blind en gång den tiden infinner sig, då han ej längre förmår uppnå den fastställda minimiinkomsten, varför alla blinda således bli tvingade till fattigvårdshjälp under senare ålder. Härför hysa emellertid de blinda i allmänhet stor fasa.

Vad de sakkunnigas förslag om blindhetsersättningens storlek beträffar, begäres i petitionen ändring i detsamma på tvenne punkter. Först och främst anmärkes på varieringen av ersättningen efter dyrorter, då den blindes nedsatta arbetsförmåga ej är föränderlig efter den plats han befinner sig. Därjämte göres emellertid även erinran mot förslaget, att blindhetsersättningen skulle minska med hälften av den blindes egen inkomst. Detta synes nämligen icke förenligt med ersättningens ändamål, nämligen att giva den blinde i någon mån likartade ekonomiska förutsättningar med deras

seende yrkeskamrater, vartill kommer att skillnaden i nedsättning av arbetsförmågan på grund av olika grad av blindhet i praktiken visat sig rätt obetydlig. I petitionen påyrkas därför, att 800 kronor måtte — fränsett dem, som hava olycksfallsersättning — utgå i blindhetsersättning till blind person, oberoende av hans arbetsförmåga, med minskning i detta ersättningsbelopp allenast för det fall att den blindes egen inkomst uppgår till ett mera avsevärt belopp. I detta hänseende föreslås sådan jämkning, att summan av egen inkomst och ersättningsbeloppet ej överstiger vad som kan anses vara seende arbetares medelinkomst eller 2,100 kronor. Då den blinde ej kan nå denna gräns genom blott eget arbete, har man därmed icke frångått vad som är grundprincipen i de blindas förslag: betraktande av blindhetsersättningen som ersättning för nedsatt arbetskapacitet genom blindheten. Till skillnad härifrån betrakta de blindvårdssakkunniga — som av det ovan anförda framgår — ersättningen som tillägg till inkomst, varvid gränsen för fattigvårdsunderstöd mycket nära tangeras. De sålunda i de blindas petition framlagda synpunkterna synas vara värda allt beaktande.

Det vore i hög grad att beklaga, om denna frågas lösning ytterligare skulle förhalas. Även rent finansiellt sett är en snar lösning av blindhetsersättningsfrågan av betydelse, emedan det procenttal blinda, vilka genom överansträngning bliva arbetsodugliga, är i stadigst stigande, i det överansträngning inträffar vid allt tidigare ålder. Vidare är att beakta, att ett stort antal blinda äro intagna på försörjningsanstalter, men att en del av dessa genom blindhetsersättning möjligen skulle kunna bli dugliga arbetare, varigenom alltså arbetskrafter, vilka för närvarande helt gått förlorade, genom blindhetsersättning skulle bliva tillvaratagna. Det förhållandet, att ersättning sålunda i vissa fall blir en »hjälp till självhjälp», bör icke förglömmas.

Under återopande av vad sålunda blivit anført hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte till nästa års riksdag framlägga förslag till lag om blindhetsersättning.

Stockholm den 21 januari 1929.

Harald Åkerberg.